

Jytk

Sillä sinun
työsi on tärkeä

AMMATTILIITTO JYTYN
JÄSENLEHTI 5/23

lina
Järvinen
tutkii
oppimista
työelämässä
Sivu 12

Älä säästele
kehuissa
Sivu 20

Kyky opetella uutta on tärkein
työelämätaidotamme. Sitäkin voi
oppia kaikenikäisenä. Sivu 6

Opi uutta

Jyty-medlem, känn dina medlemsförmåner!
Jyty member, know your membership benefits!

Jytyläinen, tunne jäsenetusi!

**1 Työelämän
edut** Medlemsförmåner
på jobbet / Working life
membership benefits

**2 Vapaa-ajan
edut** Medlemsförmåner
på fritiden / Leisure time
membership benefits

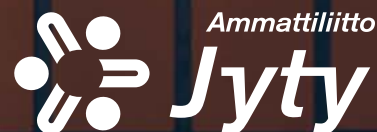
**3 Jäseneduilla
selvää säästöä**
Medlemsförmånerna ger
dig en klar inbesparing /
You gain clear savings with
membership benefits

Tsekkaa jäsenetusi:

Kolla medlemsförmåner:
Check out the membership benefits:

jytyliitto.fi > Jäsenyys
jytyliitto.fi > Medlemskap
jytyliitto.fi > Membership

Sillä sinun työsi on tärkeä

Lupa oppia

CHATGPT ja tekoäly. Palvelumuotoilu. Viestintä ja markkinointi sosiaalisessa mediassa. Mikään näistä ei sisällynyt aikoinaan viestinnän yliopisto-opintoihini, mutta kaikkia näitä olen viime vuosina opiskellut töiden ohessa erilaisilla kursseilla ja koulutuksissa.

Työelämän mannerlaatat liikkuvat nopeasti. Kerran hankittu koulutus on oivallinen pohja työelämään, mutta harva pärjää läpi työuran päivittämättä osaamistaan.

Itsensä kehittämisen vaade voi joskus tuntua rasakalta. Pitääkö minun tämäkin osata? Uuden oppimiseen kannattaa kuitenkin suhtautua mahdollisuutena. ”Saan oppia tämänkin uuden asian!”

Osaamisen päivittämisen ei tarvitse tarkoittaa kokonaisen tutkinnon suorittamista. Uusia oppeja voi ammentaa esimerkiksi lyhytkursseilla, webinaareissa ja ammatillisissa ryhmissä. Myös aktiivinen toiminta ammatityhdistyksessä antaa hyödyllistä osaamista työelämään.

Opiskella voi omaksi iloksikin – aivot tykkäävät, kun niitä haastetaan! Oppiminen lisää hyvinvointia ja siten työssäjaksamista.

Muutama vuosi sitten opiskelin töiden ohessa jotain, mikä ei liity millään tavalla päivätyöhöni: sisustussuunnittelua. Opinnot toivat inspiraatiota vapaa-aikaan ja antoivat tilaa luovuudelle. Eivät ihan vähäpätöisiä opiskelusyitä nekään.

Sanna Pyysalo Tuottaja

SAMULI SIVONEN

”Oppiminen lisää hyvinvointia ja siten työssäjaksamista.”

KOMMENTTI

MONET JYTYLÄISET työskentelevät aloilla, jotka ovat suuressa murroksessa. Vanhoja ammatteja katoaa, uusia tulee tilalle. Niissäkin töissä, jotka eivät ole kadonneet minnekään, pitää omaa

osaamistaan päivittää vastaamaan ajan vaatimuksia.

Olemme koonneet tähän lehteen sisältöjä aikuis- koulutuksesta ja uuden oppimisesta. Kerromme muun muassa, millaisia taitoja tu-

levaisuuden työelämässä tarvitaan, millaisia opiskelumahdollisuuksia liitto tarjoaa ja millaista on vaihtaa alaa aikuisiällä. Ota opiksi!

Sanna Pyysalo Tuottaja

Lue lehti
verkossa
jyty-lehti.fi

PÄÄKIRJOITUS SIVU 3

Uuden oppiminen tuo virtaa.

TEEMA SIVU 6

Tässä numerossa keskitymme osaamisen kehittämiseen.

KOKEILE SIVU 14

Tympiikö jatkuva uuden opettelu? Näillä keinoilla pysyt kehityksen kelkassa.

VIERASKYNÄ SIVU 15

Aku Varamäki ja älykkäiden koneiden harha.

SELVITIMME SIVU 16

Omalla tee- tai kahvikupilla on väliä.

EDUNVALVONTA SIVU 18

Hallituksen työelämäheikennykset saavat huutia.

HYVINVOINTI SIVU 20

Näin autat uutta työtekijää solahtamaan joukkoon.

JYTYLÄINEN SIVU 24

Laura Äikää opiskeli uudelle alalle yli 50-vuotiaana.

TYÖVOITTO SIVU 28

Tuhansien eurojen korvaus väärästä työaika muodosta.

USEIN KYSYTTYÄ SIVU 30

Pitääkö irtisanoutua, kun vaihtaa uusiin tehtäviin hyvinvointialueella?

MINÄ VAIKUTAN SIVU 31

Marika Elg ja oikeudenmukainen työelämä.

JÄSENASIAT SIVU 32

Lue viimeisimmät ajankohtaiset uutiset ja jäsenasioiden kootut tärpit.

SVENSKA SIDOR SIVU 37

I detta nummer behandlar vi livslångt lärande.

20

Tue työkaveria

Uudessa työpaikassa aloittaminen on kaiken ikäisille jännä paikka. Erityistä tukea tarvitsevat kuitenkin ne, joilla työura on vasta alussa. Kokeneempien työkalvereiden asenne on olennaisen tärkeää.

SIVU 20

31

Minä vaikutan

Kouvolaalainen Marika Elg haluaa olla ihmisten äänenä ja korvina vaikuttamassa asioihin. **SIVU 31**

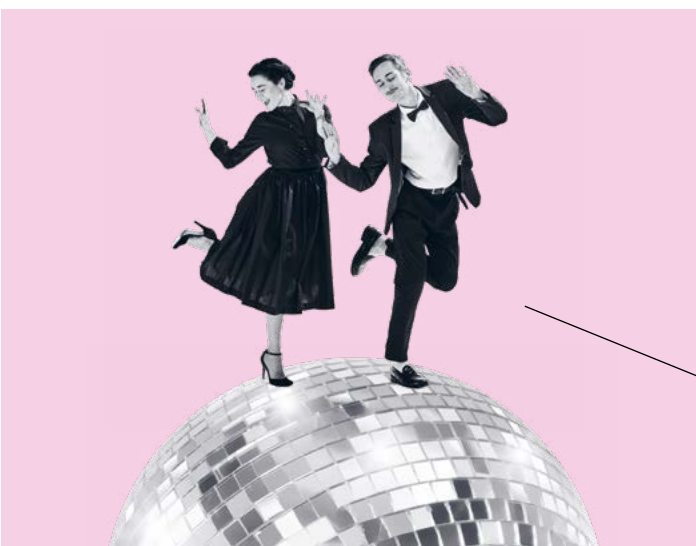

Ammattiliitto Jyryn julkaisema jäsenlehti ilmestyy 5 kertaa vuonna 2023 **Päätoimittaja** Jaana Parkkola / Jyty **Tuottaja** Sanna Pyysalo / Jyty **Toimitus** Leena Filpus ja Anna Kurkela-Vilén / Kubo **Ulkoasu** Markus Frey ja Iina Lievon-Thapa / Kubo **Kirjoittajat ja kuvaajat** Minna Hotokka, Jani Kautto, Jukka Koskinen, Marjaana Malkamäki, Erja Taura-Jokinen, Aku Varamäki, Jussi Vierimaa **Yhteystiedot** 020 789 3799, etunimi.sukunimi@jytyliitto.fi / etunimi.sukunimi@kubo.fi **Osoitteenmuutokset ja tilausasiat** 020 789 3720, jysenrekisteri@jytyliitto.fi **Paino** PunaMusta Oy **Kaupalliset ilmoitusvaraukset** Mika Mainos Oy, 050 528 7782, mika.sainio@mikamainos.fi **Jyryn jäsenrekisterillä** on väestötietolain (507/1993) mukainen lupa päivittää jäsenten nimiä ja osoitteita Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän tiedoilla.

Neljän vuoden
ajan tehdyt
ylimääräiset
työtunnit toivat
tuhansien
eurojen
korvauksen.

SIVU 28

24

Rohkeasti kohti uutta

Osastonsihteeriksi yli 50-vuotiaana opiskellut Laura Äikää nauttii merkityksellisestä työstään. Tukea työhön hän saa muun muassa muilta osastonsihteeireiltä.

SIVU 24

Kysyimme jytyläisten kokemuksia kouluttamisesta: "Aikuisopiskelu on avannut minulle aivan uuden maailman."

6

Myötätunteella tulevaan!

Unohda siilipuolustus ja lähde uteliaana kehittämään osaamistasi. Muuttuva työelämä tarvitsee monipuolisia ammattilaisia. SIVU 6

SEURAA MEITÄ SOMESSA

Jyty-lehden juttuja ja muita kiinnostavia ajankohtaisasioita löydät myös liiton sosiaalisen median kanavista. Seuraa meitä somessa ja osallistu. Verkkoalehden löydät osoitteesta [jyty-lehti.fi](https://www.jyty-lehti.fi).

#jyty #jytyläiset #ammattiliittojyty #jytynuoret

f jytyliitto
jytynuoret

@ jyty_ry
jytynuoret

in jyty

X jyty_ry

yt jytyvideot

Taidot, jotka erottavat meidät koneista, tekevät meistä myös onnellisempia.

On selvä, että töiden ja tehtävien sisällöt muuttuvat. Ja siihen kannattaa varautua.

Tulevaisuus ei vain tapahdu, voimme useimmiten vaikuttaa siihen myös itse.

”On osoittautunut harhaksi, että ihmisiä ei enää tarvittaisi”

Tulevaisuuden työelämässä ammattien sisällöt muuttuvat ja teknistyvät. Muutosta ei silti kannata pelätä.

Teksti Leena Filpus

Edistyneimmät yritykset ymmärtävät jo, että työnhakijan eteenpäinkatsova asenne ja innostus uuteen on huippu-cv:tä ja työkokemustakin tärkeämpää.

TYÖELÄMÄ ON isossa murroksessa, ja vanhat ammatit katoavat digitalisaation myötä. Erityisesti vaarassa ovat suorittavaa työtä tekevät, kuten sihteerit ja hallintoalan ihmiset. Heiltä loppuvat työt kokonaan.

Kuulostaako tutulta? Vaikka tutkijat eivät näin dramaattista kuvaa olekaan piirtäneet työelämän kartalle, työntekijöiden mielissä tilanne voi näyttäytyä juuri tällaiselta.

Tampereen yliopiston sosiologian emeritusprofessori **Harri Melin** toppuuttelee. Hän ei usko, että kovinkaan monet työt ja ammatit loppuisivat vaikkapa massiivisiin yt-neuvotteluihin, joiden päätteeksi joitain työtehtäviä ei olisi enää olemassa.

”Muutos on hitaampaa ja hiipivämpää. On paljon todennäköisempää, että vanhojen työntekijöiden jäädessä eläkkeelle heidän tehtävnsä organisoidaan uudelleen. Mutta on selvä, että töiden ja tehtävien sisällöt muuttuvat jo nyt. Ja siihen kannattaa varautua”, Melin sanoo.

Kautta aikojen teknologiset innovaatiot ovat vieneet työpaikkoja mennessään, mutta luoneet samalla uusia ja muovanneet ammattien sisältöjä. Esimerkiksi moni sihteeri on tänä päivänä pikemminkin ihmissuhdeasian-tuntija, joka huolehtii osaltaan, että hänen esihenkilönsä pystyy tekemään oman työnsä hyvin ja ajallaan.

”On myös osoittautunut harhaksi, että esimerkiksi tekoälyn ja automaation myötä ihmisiä ei enää tarvittaisi. Tekniikka on hyvä

apulainen, mutta ihmisiä tarvitaan aina muun muassa ylläpitämään ja huoltamaan erilaisia järjestelmiä. On paljon ihmistyötä vaativia töitä, joissa robotiikka ja teknologia ovat hyviä apureita. Ne eivät silti voi ikinä korvata ihmistä, eli kasvokkaista vuorovaikutusta, tunneälyä ja lohduttavia sanoja. Enkä puhu nyt vain hoi-va-alan töistä, vaan yhtä lailla insinöörin, sihteerin tai hallintoalan tehtävistä.”

Ratkaisevaa on kyky opetella uutta

Miten työelämän vääjäämättömyyden muutokseen sitten kannattaisi valmistautua? Tulevaisuuden teknologioita ja megatrendejä tutkineen tietokirjailija **Perttu Pölösen** mielestä ainakin ennakoiden. ”Me olemme hyviä sopeutumaan, mutta ehkei silti kannata odottaa tilanteen kriisiytymistä, vaan koettaa toimia ennakoiden ja valmiuksia päivittäen. Tulevaisuus ei vain tapahdu, voimme useimmiten vaikuttaa siihen myös itse.”

Niin Pölösen kuin Melininkin mukaan tulevaisuuden työelämätaidoista ratkaisevimpia ovat kyky opetella uutta ja päivittää osaamistaan. Ei siis välttämättä kouluttautumalla täysin uudelle uralle, vaan parantamalla valmiuksia uuden oppimiseen.

Ammattien sisällöt muuttuvat ja teknistyvät. Siivoojankin on koko ajan päivitettävä osaamistaan materiaaleista. Maanviljelijän on hallittava tekniikkaa ja ainakin alkeet kemiasta.

”Vastaavalla tavalla kaikki toimialat ja ammatit teknistyvät. Niinpä esimerkiksi matematiikka ja samalla filosofia kehittävät käsitteellistä ajattelua, kykyä hahmottaa asioita. Tällaisia taitoja tarvitaan melkein kaikkialla. Elinikäisen oppimisen merkitys lisääntyy valtavasti. Tässä mielessä hallituksen päätös lakkauttaa aikuis-koulutustuki on hyvin lyhytnäköistä ja typerää. Tukea tarvitsevat aivan kaikki koulutustasosta riippumatta”, Melin sanoo.

Äärimmäisen tärkeitä taitoja ovat myös työelämän vuorovaikutustaidot sekä kollegana, tiimiläisenä ja pomona oleminen. ”Tuntuu, että etenkin nuoremmat ikäpolvet tarvitsevat vanhempia enemmän opastusta työelämätaitoihin. Uskon puhelimen ja tietokoneen kaventaneen ihmisten maailmaa. Vuorovaikutus on kyllä lisääntynyt, mutta se on aiempaa välitteisempää.

”Tekniikka on hyvä apulainen, mutta ihmisiä tarvitaan aina muun muassa ylläpitämään ja huoltamaan erilaisia järjestelmiä.”

Kautta aikojen teknologiset innovaatiot ovat vieneet työpaikkoja mennessään, mutta luoneet samalla uusia ja muovanneet ammattien sisältöjä.

On eri asia näppäillä viesti puhelimeen tai lähettää sähköposti kuin kohdata ihminen kasvotusten”, Melin sanoo.

”Mitä syvemmillä teknologioissa mennään, sitä tärkeämpiä ovat kaikki sellaiset asiat, joita ei googlettamalla opi: katsekontakti, läsnäolo ja välittäminen. Väitän, että taidot, jotka erottavat meidät koneista, tekevät meistä myös onnellisempia”, Pölönen sanoo.

Tutkinnon sijaan osaamisen näyttämistä

Suomi on tutkinto-orientoitunut maa, ja tutkinnoilla on paikkansa. Mutta aina osaamisen kerrottamiseen ei tarvita tutkintoa.

”On yhdentekevää, miten osaamisen hankkii. Tärkeintä on kyetä osoittamaan vaikkapa näyttötutkinnolla mitä osaa. Eri ammateissa ja tehtävissä pitäisi olla erilaisia paikkoja kohentaa ja näyttää osaamistaan”, Melin sanoo.

Osaajan rakennuspalikat

Elinikäinen oppiminen ja oppimaan oppiminen on listattu tulevaisuuden työelämän tärkeiksi taidoiksi. Mutta mitä ne tarkoittavat käytännössä, mitä pitää oppia?

LÄHTEENÄ TYÖN JA TALouden TUTKIMUS LABOREN JOHTAVA TUTKIJ MERJA KAUHANEN.

Tässä törmätään rahaan. Kuka osaamisen kartuttamisen maksaa? Mikä on yritysten tai työnantajien osuus, mikä työntekijän tai valtion?

”Tätä yhtälöä ei ole vielä ratkaistu yrityksistä huolimatta, ja se hiertää osaamisen kehittämistä ja myös elinikäisen oppimisen kehittämistä”, sanoo Melin, joka on itsekin ollut opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmässä pohtimassa asiaa.

Entä jos pelottaa, ettei opi?

Jatkuva uusien taitojen opettelu, alati muuttuvat ohjelmistot ja uudet käytänteet voivat ahdis-

taa ja pelottaa. Pysynkö kehityksen kerkassa?

Melin muistuttaa, että pelko on luonnollista. Uuden oppiminen on vaikeaa ja vaatii työtä.

”Olemme myös oppijoina erilaisia. Siksi työelämän taitojen opetteluun pitää olla erilaisia oppimisen polkuja, jotta nekin, jotka luulevat olevansa tyhmiä, innostuvat oppimaan.”

Jos työ sittenkin tuntuu karkaavan alta, Pölönen pitäisi pääns kylmänä: ”Edistyneimmät yritykset ymmärtävät jo, että työnhakijan eteenpäin katsova asenne ja innostus uuteen on huippu-cv:tä ja työkokemustakin tärkeämpää. Itseään kannattaa altistaa uusille asioille rohkeasti ja mieli avoimena.”

Millaisia kokemuksia jäsenillä on kouluttautumisesta töiden ohella?

OLEN TYÖN ohessa opiskellut ihan muuta alaa kuin omaani, tavallaan syventänyt harrastuksiani. Opiskelu aikuisena on ollut hauskaa ja antoisaa, toki joskus myös raskasta.”

KIITOS LIITOLLE, opiskelin itselleni uuden ammatin kun jäin työttömäksi. Minusta valmistui hoiva-avustaja ja sen jälkeen on töitä riittänyt. On todella vahinko jos hallitus ei enää tue aikuiskoulutusta.”

OLEN OPISKELLUT oppisopimuksella ja avoimessa yliopistossa kursseja. Aikuisopiskelu on avannut minulle aivan uuden maailman.”

VUOROTTELUVAPAAN sijaisuus uudella alalla antoi kimmokkeen täydentää opintoja ja saamaan pätevyyden. Myöhemmin täydensin opintoja vielä ammattikorkeakoulututkinnolla. Työmahdollisuudet parantivat huomattavasti.”

OLEN VAIHTANUT alaa maatalouden fyysisesti raskaista töistä kevyempään sihteerin työhön. Mela kustansi koulutukseni terveysyden vuoksi ja olen tästä

uudesta ammatistani todella onnellinen. Sain lopulta vakituisen työpaikan 58 vuoden iässä!”

EN OLE käyttänyt aikuiskoulutustukea. Töiden tekemisen lisäksi opiskelin osaksi te-keskuksen omaehtoisena opiskeluna, osaksi lainalla.”

OPISKELIN tutkintoni työttömyystuella, jonka suuruus oli reilusti alle tuhat euroa kuussa. Käytännössä puolisoni elätti minua.”

OPISKELEN aikuiskoulutustuen turvin, joka loppuu tämän vuoden lopulla. Sitten on jatkettava pelkällä opintotulella hetki.

Alussa tein myös töitä osa-aikaisesti, mutta se oli turhan raskasta perheen ja pienen lapsen lisäksi. Opinnoissa on paljon käytännön harjoittelujaksoja, joiden aikana ei töitä voi muutenkaan ottaa rinnalle.”

OPISKELU ilman aikuiskoulutustukea olisi ollut mahdotonta. Lapsiarjessa opintovapaa on ollut erinomainen vaihtoehto! Opiskelusta on saanut paljon enemmän irti, kun on voinut opiskella päivällä, eikä vasta illalla työpäivän jälkeen.”

”Työn ohessa opiskeleminen voi olla monella tavoin rankkaa, mutta ponnistelu ei mene hukkaan.”

Opiskelu kannattaa aina

OMAN työmarkkina-arvon ja työmarkkinakelpoisuuden ylläpitäminen on tänä päivänä entistäkin tärkeämpää. Osa koulutuksesta voi tapahtua työpaikoilla henkilöstökoulutuksena, mutta vastuu oman osaamisen kehittämisestä on lopulta jokaisella meistä. Mitä paremmin ylläpidämme osaamistamme, sitä sujuvammin selviämme erilaisista muutostilanteista.

Aikuisiällä työn ohessa kouluttautuminen on valtaosalle ainoa keino kehittää osaamistaan, sillä harvalla on taloudellisia mahdollisuuksia irtautua kokonaan töistä opiskelemaan. Siksi aikuiskoulutustuen poistuminen on todella harmillista.

Vaikka työn ohessa opiskeleminen voi olla monella tavoin rankkaa, ponnistelu ei mene hukkaan. Sen näkee myös jytyläisten vastauksista: Valtaosan mielestä opiskelu oli kaikesta huolimatta antoisaa. Kouluttautuminen kannattaa monella tapaa. Osaamisen syventäminen tuo vaihtelua arkeen, mutta se parantaa myös työssä jaksamista. On tärkeä tuntee hallitsevansa tehtäviään, siitä saa virtaa.

Jos aiemmista opinnoista on aikaa, opiskelemaan lähteminen voi tuntua hankalalta ja kynnyks korkealta. Ei kuitenkaan kannata lannistua, apua on tarjolla. Jyty esimerkiksi tukee jäsenten opiskelua Helsingin aikuisopistossa, ja siellä on tarjolla myös opiskelutaitokoulutusta. Vastaavanlaista ohjausta saa varmasti muiltakin koulutustarjoajilta. Heti ei tarvitse hakeutua opiskelemaan kokonaista tutkintoa, voi edetä kurssin kerrallaan ja kuulostellen, miltä opiskelu tuntuu ja mikä kiinnostaisi.

Mika Periaho Jytyn kehitysjohtaja

Tarvitaan uusia tapoja pätevöityä

Teksti Leena Filpus Kuva Marjaana Malkamäki

Elinikäisestä oppimisesta on puhuttu vuosikymmeniä, mutta vieläään sen toteutuminen ei ole kaikille itsestäänselvyys. Mikä neuvoksi, lina Järvinen?

Kuka?

NIMI:

lina Järvinen

TYÖ:

Tutkija ja opettaja,
Tampereen yliopisto

KOULUTUS:

Hallintotieteiden
tohtori

ELINIKÄISEN OPPIMISEN merkityksestä on puhuttu useampi vuosikymmen. Meitä kannustetaan kehittämään itseämme ja kouluttautumaan läpi elämän, jotta pysymme työelämän kehityksessä ja työmarkkinakelpoisina. Tätä ajatusta vasten hallituksen kaavailemat aikuiskoulutustuen sekä vapaan sivistystyön rahoituksen leikkaukset tuntuvat nurinkurisilta.

”Vastuu kouluttautumisesta on tietenkin ihmisellä itsellään, mutta sitä on painotettu kenties liikaakin. Myös työelämän ja yhteiskunnan olisi tarjottava oppimiselle ja lisäkouluttautumiselle niin taloudelliset, sosiaaliset kuin rakenteellisetkin mahdollisuudet”, syysylä Tampereen yliopistossa väitellyt hallintotieteiden tohtori **Iina Järvinen** sanoo.

Järvinen väitöskirja *Itsensä kehittäminen köyhyyydessä* käsitteli muun muassa perustuslain takaamaa yhtäläistä oikeutta kehittää itseään varattomuuden estämättä. Järvinen pohtii, voitaisiinko työpaikkoja ja yrittäjiä esimerkiksi avustaa työntekijöiden jatkokouluttautumismahdollisuuksien järjestämisessä.

”Koulutuspoliittinen keskustelu on tuntunut kuitenkin jumittuvan siihen, miten saadaan puolet ikäluokasta korkeakoulutettua ja ihmiset toiselta asteelta korkeakouluasteelle. Sen sijaan aika vähän kuulee sellaista poliittista keskustelua, miten tukea jo työelämässä olevia, joiden osaaminen kaipaisi päivitystä.”

Tutkintokeskeisyydestä oppimiskokonaisuuksiin

Järvinen ehdottaa yhdeksi ratkaisuksi sitä, että pääsisimme vähitellen pois tutkintokeskeisestä ajattelusta ja loisisimme toisenlaisia kouluttautumisen mekanismeja sen rinnalle. Tutkinnot ovat arvokkaita ja tärkeitä, mutta nykyisessä työelämän murroksessa ne eivät riitä.

Osaamista voisi kehittää myös pienempiä oppimiskokonaisuuksina, jopa yksittäisinä kursseina sekä näyttötutkintoina.

”Se jos mikä olisi elinikäisen oppimisen ydintä. Työelämän näkökulmasta ei-tutkintoon johtavat opinnot ja kurssit olisivat luonteva osa yksilön ammatillista kehitystä ja osaamista. Ei tämä kaikkea ratkaise tietenkään, mutta

olisi osa sitä. Ja joka tapauksessa askel kohti tämän hetken työelämän tarpeita palvelevampaa toimintaa.”

Raha esteenä

Yksi kouluttautumisen este ovat taloudelliset mahdollisuudet. Esimerkiksi työttömäksi jäänyt opiskeluhaluinen putoaa aika nopeasti ansiosidonnaiselle opintotuelle.

”Sosiaaliturvamme taso ei ole pysynyt hintakehityksen perässä. Sosiaaliturvan varassa elävillä arki saattaa mennä ihan arjesta selviämiseen. Silloin voi olla vaikea miettiä pitkäjänteisesti työmarkkina-arvonsa kehittämistä. Opintotuki on suomalaisen sosiaaliturvan etuuksista matalin, eli se ei varmaankaan kannusta kouluttautumaan jo työelämässä olevaa.”

Vinkkejä epävarmuuden sietoon

Yksittäinen työntekijä voi kokea olevansa aika yksin pohtiessaan, miten kehittää työmarkkina-arvoaan. Mitä ylipäätään pitäisi opiskella, missä? Ja takaako opiskelu töitä?

Yhtä oikeaa vastausta ei ole, eikä lisäkouluttautuminenkaan aina takaa työllistymistä. Omien taitojen pitäminen ajan tasalla voi kuitenkin auttaa sietämään muuttuvan työelämän aiheuttamaa epävarmuutta.

Syvennä osaamistasi

- 1 HYÖDYNÄ** Jytyn tuki avoimen yliopiston opintojaksomaksuissa.
- 2 TUTKI** Aktiivi-Instituutin ja TJS Opintokeskuksen koulutukset sekä Oppia.fi:n edut jytyläisille.
- 3 KEHITÄ** ammatillista osaamistasi Jytyn järjestämällä eri alojen ammatillisilla opintopäivillä ja ammatti-alawebinaareissa.

Lue lisää:
jytyliitto.fi/ajankohtaista/koulutus

Onks pakko, jos ei halua?

TYÖELÄMÄ muuttuu vauhdilla. Muutokseen kannattaa suhtautua mahdollisuutena haastaa ja kehittää itseään.

Vanhoihin tapoihin taktuminen käy lopulta työläämmäksi kuin uuden opettelu. Muista, että ajantasaiset taidot vahvistavat asemaasi työmarkkinoilla.

Pala kerrallaan

ITSENSÄ kehittämisen ei tarvitse tarkoittaa tutkinto-opiskelua. Työhän opettaa meitä jatkuvasti! Olitko itse työelämäsi ensimetreillä yhtä taitava kuin nyt?

Oppimisen taitoja on hyvä pitää yllä pienillä oppimishaasteilla. Voisiko uuteen järjestelmään syventyä vaikkapa työkaverin kanssa?

1

2

3

4

5

Oppia ura kaikki

Teksti **Minna Hotokka**

Tympiikö jatkuva uuden opettelu vaatimus töissä? Näillä vinkeillä innostat itsesi uuteen ja pysyt kyydissä kehityksen kelkassa.

Virtaa verkostoista

VINKKEJÄ ja inspiraatiota itsensä kehittämiseen saa verkostoitumalla. Seuraa oman alasi ryhmiä somessa, osallistu liiton koulutuksiin, lue ammattikirjallisuutta ja kuuntele podcasteja. Myös lyhyistä kursseista ja mento-roinnista voi saada uutta virtaa tai kontakteja.

Lisää sitä, mikä innostaa

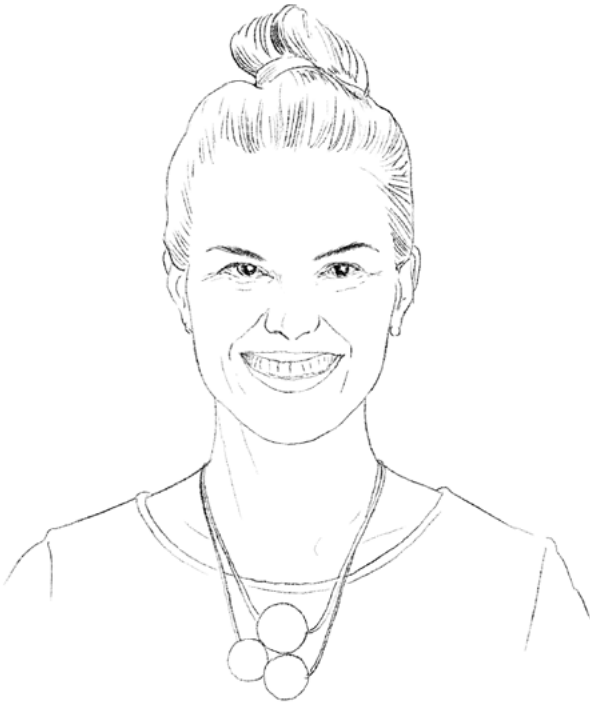
UUDEN opettelussa auttaa sisäinen motivaatio. Kannattaa pohtia, mikä itseä kannattele töissä. Voisiko tätä asiaa saada työpäiviin lisää uusia taitoja opettelemalla?

Kun tavoite kytkeytyy itselle tärkeisiin asioihin, jaksaa paremmin ponnistella. Täältä tullaan, uusi tehtäväkuva tai työpaikka!

Mitä tarvitsemme?

ESIHENKILÖ, ethän jätä itsensä kehittämistä pelkästään yksilön harteille? Miettikää porukalla, millaista osaamista työpaikalla tarvitaan.

Ottakaa myös kehityskeskusteluista hyöty irti. Ehkä talosta löytyisi innokkaille oppijoille sopivia kehittämisprojekteja tai työpareja?

Aku Varamäki on paremman työelämän puolestapuhuja, joka oli alkuvuodesta 2023 toteuttamassa tutkimusta jytyläisten työntekijäkokemuksesta.

Älykkäiden koneiden ajassa saa olla ihminen

TEKOÄLY ON kaikkien huulilla. Se tuottaa hetkessä saatekirjeen, laatii kokouksesta muistion ja kirjoittaa viihdyttävän puheen juhliin. Eikä siinä vielä kaikki! Se kirjoittaa koodia, säveltää musiikkia ja kirjoittaa lastenkirjoja. Kaiken tämän se tekee nopeasti ja usein niin laadukkaasti, ettei tekoälyn versiota enää erota ihmisen tuottamasta.

Tekoäly pistää kaiken mullin mallin niin nopeasti, ettei ehdi edes sanoa sanaa hyvinvointialueuudistus. Maailman talousfoorumin vuoden 2020 antaman arvion mukaan jopa puolet työikäisistä tarvitsee uudelleenkoulu- tusta vuoteen 2025 mennessä. Syynä on teknologinen kehitys.

Erilaiset muutokset näkyvät myös monen jytyläisen työssä. Usein muutos on tervetullutta, mutta valitettavasti muutokseen liittyy yleensä kokemus työn määrän kasvusta, resurssien pienemisestä ja hyvän työn tekemisen vaikeutumisesta. Lisätään tähän päälle kasvoton tekoäly, niin ei ihme, jos alkaa hieman ahdistaa.

Miten ihmeessä jatkuvassa muutoksessa sitten pärjää? Muutoksen sijaan voi olla rauhoittavaa pysähtyä pysyvyyksien äärelle. Mikä muutoksessa säilyy, mikä on ankkurimme? Älykkäiden koneiden ajassa ihmisen rooli on

olla korostuneesti ihminen. Siihen liittyy olennaisesti ihmisen ainutlaatuinen kyky empatiaan, kyky asettua toisen ihmisen asemaan. Toi- nen tärkeä pysyvyys on yhteistyö. Ihminen on yksin haavoittuvainen, mutta pystyy yhdessä mitä ihmeellisimpiin saavutuksiin.

Onneksi omat työkaverit ja työyhteisö ovat tutkitustikin monelle jytyläiselle iso voimavara arjessa. Niistä lähimmistä kannattaa pitää kiinni maailman tuulissa. Siihenkään eivät koneet kykene.

Muutoksen sijaan voi olla rauhoittavaa pysähtyä pysyvyyksien äärelle.

Kuppi kuumaa

Teksti Erja Taura-Jokinen Kuvat Jussi Vierimaa

Jokaisella kahvi- ja teekupilla on tarinansa – Turun kaupungin jytyläiset kertovat omansa. Yhteiset kahvi- ja teetauot kutittelevat nauruhermoja sekä virkistävät mieltä, työtehoa ja ergonomiaa.

1

1. Petri Uggeldahl, 56

ympäristötarkastaja,
ympäristönsuojelu

” Juon kahvia eri mu-
keista tilanteen, tun-
nelman ja vuoden-
ajan mukaan. Ahkerimmin
käytän Obelix-mukia, joka
tuo mieleeni lapsuuteni
suosikin Asterixin sekä
siitä kyläyhteisön ilon
ja voiman. Obelix on
gallialaishahmoista eniten
itseni kaltainen. Kollegat
tunnistavat Uggen mukin,
jos sen jonnekin unohtaa.

Tauoilla vaihdamme
ajatuksia teatterista, turku-
laisittain myös jääkiekosta.

2. Elina Kajanto, 56

järjestelmäasiantuntija,
IT-palvelut

” Olen nauttinut teetä
27 vuotta mukista,
jonka perheemme sai
muistoksi naapurustolta,
kun lähdimme Joensuusta.

Hymynaama ja pinnasta
kohoava nenä saavat
hyvälle tuulelle. Yleensä
tapaan tauolla vähintään
kymmenen ihmistä, osan
etänä.

Moni työkaveri on kuppi
kädessä kertonut, miten
voisi jossain asiassa aut-
taa. Tauko on ollut avain
ratkaisuun.

2

3

3. Katja Suomela, 46

pääsuunnittelija,
IT-palvelut

” Juon tauoilla kahvia
vaaleanpunaisesta
mukista, jota sulos-
tuttaa yksisarvinen kissa.
Hankin mukin pari vuotta
sitten opintovapaalta-
paluun, organisaatio-
muutoksen ja työpisteen
vaihdoksen kunniaksi.

Kuppi on kissaihmissen
käteen sopiva ja kivan
värinen.

Tauot työkavereiden
seurassa ovat virkistäviä!
Niiden jälkeen työ sujuu
notkeammin.

4

4. Päivi Mecklin, 43

liikuntapalveluvastaava,
liikuntapalvelut

”Tukholman vanhan kaupungin putiikissa tuli nelisen vuotta sitten vastaan Peppi Pitkätossu -muki, joka oli ihan pakko ostaa!

Saparot hiuksissa ovat olleet ”tavaramerkkini” jo vuosia. Töissä olen tottunut Pepin tapaan käyttämään luovia, hauskoja ja soveltavia liikuntamuotoja.

Tauoilla nauru raikaa, sillä porukka lohkaisee vitsejä tämän tästä.

5. Päivi Oikarinen, 49

pääluottamusmies,
asiakaspalveluohjaaja,
nuorten taide- ja
toimintatalo Vimma

”Yhdessä työpisteessäni käytän Hello Kitty -teemukia, toisessa punaista, jossa linnut pyrähtelevät. Olen värikäs ihminen, joten räiskyvät astiat ilmentävät minua hyvin. Kummatkin olen saanut työkavereiltani ihanasti yllätyslahjoina.

Vietän taukoa yksin, kaksin tai isommalla joukolla. Teehetki yksinkin tekee kiireessä hyvää.

5

6

6. Tuire Goman, 60

toimistosihteerin,
IT-palvelut

”Sain mukan Veripalvelulta luovutettuani verta. Töissä se on kivasti erilainen muiden kuppeihin verrattuna.

Kahvitauat ovat olleet antoisia hetkiä tutustua työkavereihin. Sain siirron nykyiseen työpaikkaani tekonivelleikkauksen jälkeen oltuani 30 vuotta lastenhoitajana.

Istumatyöläinen voi taukotilan korkeilla tuoleilla heilutella jalkojaan kuin pikkutyttö! Kahvitella voi myös seisten.

Laki- säätäinen, onko sitä?

VAIKKA KANSA puhuu kahvitauoista, työaikalaki ei termiä tunne.

Se vain määrittää, että yli 6 tunnin työvuoroon kuuluu vähintään puolen tunnin ja enintään tunnin kestävä tauko, jota ei saa sijoittaa työpäivän alkuun tai loppuun.

”Ruokatauko sovitaan työpaikalla paikallisesti 0,5–1 tunnin mittaiseksi”, summaa Ammattiliitto Jytyn työmarkkinajuristi **Jimi Paavola**.

Jos työaika ylittää 10 tuntia, työntekijälle kuuluu lisäksi puolen tunnin tauko kahdeksan tunnin työskentelyn jälkeen.

telyn jälkeen.

Esimerkiksi KVTES:stä kahvitauko kuitenkin löytyy. Se sisältyy 10 minuutin pituisena työaikaan.

”Työpaikoilla on mahdollisuus luoda kahvitaukoihin omat, hyvät käytännöt”, Paavola sanoo.

Taukoa ei saa sijoittaa työpäivän alkuun tai loppuun.

Työelämäheikennyksiä ei purematta niellä

Teksti Leena Filpus

Jytyllä on tiukka, mutta rakentava ote Suomen hallituksen kaavailemiin työelämän heikennyksiin. Työntekijän näkökulmaa tuodaan keskusteluun muun muassa seuraavilla vaikutuskeinoilla.

1

Lainvalmistelua kolmikantaisesti

VAIKUTAMME lainvalmisteluun niin, että työntekijöiden ääni kuuluu. Työntekijöiden ja työnantajien edut eivät ole ristiriidassa keskenään. Olemme mukana itsenäisenä ammattiliittona, osana STTK:ta sekä yhdessä kuntien ja hyvinvointialueiden pääsopijapuolten kanssa.

Hallitus suunnittelee, ettei valtakunnansovittelija saa esittää milläkään alalle vientialoja suurempia palkankorotuksia. Tämä uhkaa johtaa naisvaltaisten ja matalapalkka-alojen pysyvään palkkuoppaan. Työelämän epätasa-arvoon on puututtava monella rintamalla.

2

Työtaistelutoimia täsmäiskuna

MIELENILMAUKSIA, ulosmarsseja ja lakkoja kannattaa käyttää vaikuttamiskeinoina harkiten. Ne ovat tehokkaimpia, kun ajoitus on oikea suhteessa muutosten valmistelu-työhön. Tehoa lisää yhteistyö toisten liittojen ja keskusjärjestöjen kanssa.

Hallituksen työelämäheikennysten lista on pitkä. Muun muassa työttömyysturvaa heikennetään, irtisanomisia helpotetaan ja yhteistoimintamenettelyn käyttöä supistetaan. Vaikutamme siihen, ettei työelämän oikeuksia poljeta. Esi-tetyt muutokset eivät lisää työllisyyttä.

3

Työehtosopimus-neuvottelut

TYÖNTEKIJÄN oikeuksien kannalta työehtosopimus on keskeinen asiakirja. On tärkeää pitää hyvistä tes-kirjauksista kiinni ja kehittää työehtosopimuksia edelleen. Myös lainsäädäntöheikennyksiä voidaan torjua sopimalla asioista toisin työehtosopimuksissa.

Pidämme kiinni muun muassa siitä, että monessa tessissä oleva kirjaus ensimmäisen sairauslomapäivän palkallisuudesta pysyy ennallaan.

4

Keskusteluilmapiiriin vaikuttaminen

HALUAMME olla rakentava keskustelun avaaja ja käydä vuoropuhelua niin verkostoissamme kuin somessa. On tärkeä tuoda jytyläisiä kantoja esiin eri alojen vaikuttajille, jokaiselle kansalaiselle sekä päättäjille ja virkamiehille.

Ajatus työttömyysturvan heikentämisestä on ison keskustelun paikka. Hallitus tuntuu ajattelevan työttömyyden olevan työttömän oma valinta. Todellisuudessa näin ei ole.

5

BONUS Sinunkin äänesi ratkaisee!

MITÄ USEAMPI kuuluu ammattiliittoon, sitä suurempi vaikutusvalta liitoilla on päätöksenteossa. Kun riittävän paljon ihmisiä seisoo yhteisessä rintamassa, heidän ääntään ei voi ohittaa.

Vaikuttamistyöhön tarvitaan myös sinua. Vuonna 2023 toteutettu Jytyn jäsenyyden suosittelukampanja saa jatkoa vuonna 2024. Suunnitelmassa on myös erilaisia kampanjoita, joissa kerrotaan jäsenyyden eduista.

LÄHTEENÄ JYTYN PUHEENJOHTAJA JONNA VOIMA.

Omien
kokemusten
jakaminen
muille vahvistaa
samalla työpaikan
yhteishenkeä
ja luo yhteistä
kulttuuria.

Kannusta,
kehu ja kiitä.
Nuorempaa
työkaveria
voi tukea
monin eri
tavoin!

Teksti **Saara Autere**

Monet nuoret voivat työelämässä huonosti. MIELI Suomen Mielenterveys ry:n Saija Koskensalmi neuvoo, miten työuralla pidempään olleet voivat heitä auttaa.

Palautteen aihe voi olla pieni arkinen asia, kuten kiva kohtaaminen tai toimintatapa.

Muista antaa palautetta

USEIMMAT MEISTÄ onnistuvat myönteisen palautteen arvoisesti joka päivä. Työelämän mielenterveyden asiantuntija **Saija Koskensalmi** MIELI ry:stä kannustaakin antamaan palautetta matalalla kynnyksellä.

”Palautteen aihe voi olla ihan pieni arkinen asia, kuten kiva kohtaaminen tai toimintatapa, tai mitä se sitten onkaan missäkin työssä. Myönteisellä palautteella autamme ja tuemme etenkin nuoria, jotka tulevat uuteen työpaikkaan usein hieman jännittyneinä”, Koskensalmi sanoo.

Muistele mennyttä!

PYSÄHDY MUISTELEMAAN omaa työhistoriaasi. Millaista oli, kun itse tulit työelämään tai nykyiseen työpaikkaasi? Mitä toivoit, mikä tuntui kivalta ja mikä taas ei? Ota oppia omista kokemuksistasi ja kehitä omaa toimintaasi sitä kautta.

”Puhumme MIELI ry:ssä myönteisestä muistelusta. Myönteisten asioiden muisteleminen tukee hyvinvointiamme. Varsinkin jos työelämän alkutaival oli omalla kohdalla onnistunut, kannattaa muistella mikä siellä oli tärkeää”, Koskensalmi vinkkaa.

Huolehdi perustarpeista

VAIKKA TYÖELÄMÄ on vuosien varrella muuttunut, ovat työhyvinvointiin liittyvät kolme perustarvetta pysyneet samoina. Ensimmäinen kolmesta tarpeesta on autonomia eli kokemus mahdollisuudesta vaikuttaa omaan työhön. Toisena perustarpeena on kyvykkyys, siis kokemus omasta osaamisesta ja pätevyydestä.

”Kolmas perustarpeemme on yhteisöllisyys. On tärkeää olla mukana jossain yhteisössä, ja nykyaikana se on usein työyhteisö.”

Koska perustarpeet ovat työkokemuksesta riippumatta kaikille samat, neuvo Koskensalmi miettimään, mitä työpaikalla voisi tehdä, että tarpeet käytännössä toteutuisivat. Miten kertoa nuorelle työkaverille, että tämä on tärkeä osa tiimiä ja yksikköä asettamatta kuitenkaan rima liian korkealle liian aikaisin?

”Tätäkin aihetta voi purkaa omien kokemusten kautta: mitkä asiat vaikuttavat siihen, että tunnen minua arvostettavan tässä työpaikassa tai omassa yksikössäni? Omien kokemusten jakaminen muille vahvistaa samalla työpaikan yhteishenkeä ja luo yhteistä kulttuuria.”

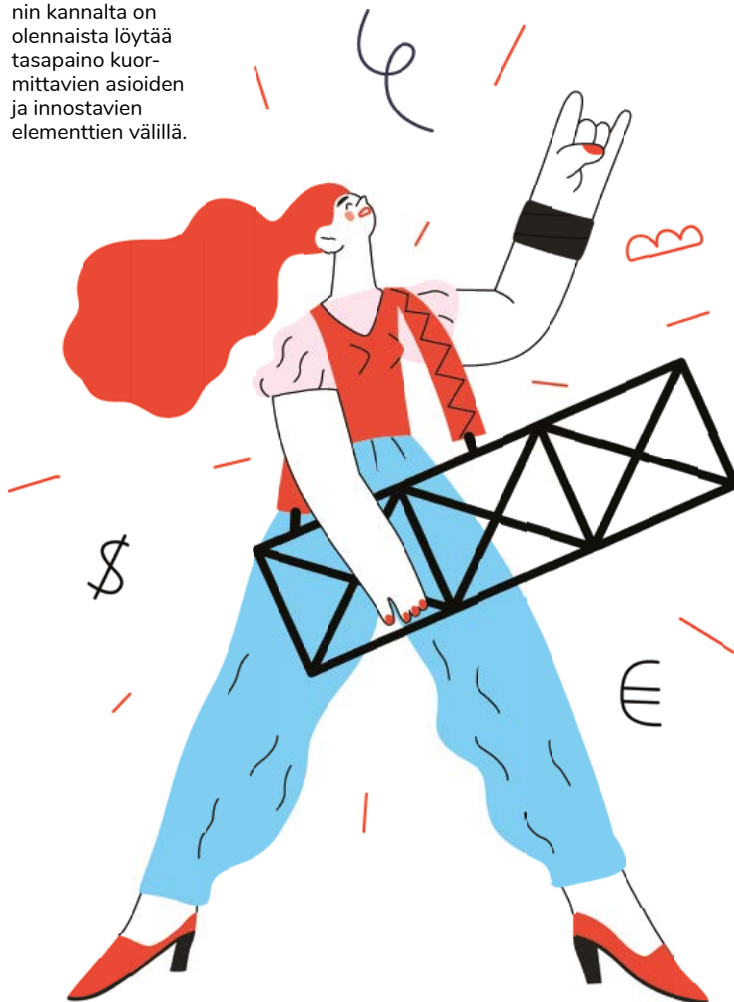
”Myönteisellä palautteella autamme ja tuemme etenkin nuoria.”

Mitä minulle kuuluu?

MUISTA HUOLEHTIA myös omista tarpeista-
si ja pysähdy välillä miettimään tilannettasi.
Mitkä asiat kuormittavat omassa työssä ja mi-
tä niille voisi tehdä? Työn kuuluukin ajoittain
kuormittaa, mutta älä vaadi itseltäsi liikaa.
Oletko keskittynyt oikeisiin työtehtäviin, entä
mitä voisit tehdä eri tavalla?

Pohdi, mikä auttaa sinua jaksamisessa ja
on omassa työssäsi palkitsevaa. Työhyvinvoin-
nin kannalta olennaista on löytää tasapaino
kuormittavien asioiden ja innostavien ele-
menttien välillä.

Työhyvinvoin-
nin kannalta on
olennaista löytää
tasapaino kuor-
mittavien asioiden
ja innostavien
elementtien välillä.

Työn kuuluukin ajoittain kuormittaa, mutta älä vaadi itseltäsi liikaa.

Uuden työntekijän kohtaaminen

- 1 TOIVOTA** tervetul-
leeksi ja osoita ar-
vostusta! Illoitse siitä,
että uudella työntekijällä on
erilaista osaamista ja koke-
musta kuin sinulla työpaikan
konkarina.
- 2 MUISTUTA**, että ai-
na voi kysyä apua, ja
huolehdi, että apua on myös
saatavilla. Uuden työnteki-
jän kysymykset voivat tarjo-
ta oivalluksia omaan työhön
– miksi teet jonkin asian juu-
ri tietyllä tavalla?
- 3 MYÖNTEISESTÄ** suh-
tautumisesta hyötyvät
kaikki osapuolet. Nuoresta
tuntuu hyvältä huomata, et-
tä hänet oikeasti halutaan
mukaan työyhteisöön, ja
toisen huomioon ottaminen
tuottaa myös itselle hyvää
mieltä.

Uuden ammatin yli
50-vuotiaana opiskellut Laura
Äikää kannustaa muitakin
rohkeuteen. Teatterisihteeristä
kirurgisen vuodeosaston
osastonsihteeriksi vaihtanut
Äikää nauttii työstään
merkityksellisten tehtävien
äärellä.

Teksti Saara Autere Kuvat Jani Kautto

Kuka?

NIMI:

Laura Äikää

AMMATTI:

Osastonsihteeriksi
Etelä-Karjalan
keskussairaalassa

PARASTA TYÖSSÄ:

Merkityksellisyys.
Sairaalassa tehdään
arvokasta työtä, jossa
on mukana huoma-
vaisuus ja lämpö.

UUDELLA URALLA

SYYSKUUSSA 2022 imatralainen **Laura Äikää** palasi koulunpenkille useamman vuosikymmenen tauon jälkeen.

”Oli aika jännä tunne iskeytyä Saimaan ammattiopisto Sampoon nuorempien opiskelijoiden sekaan. Merkonomista osastonsihteeriksi -kurssiin kuuluneet kolmen viikon teoriaopinnot sujuivat helposti, mutta kun harjoittelu Etelä-Karjalan keskussairaalan äitiyspolilla alkoi, ehdin miettiä, tuleeko tästä mitään. Uuden opettelu on nuorenakin vaativaa, saati sitten kun ikää on jo tämän verran,” 55-vuotias Äikää sanoo.

Äitiyspolilta saatu lämmin vastaanotto kannusti kuitenkin opintiellä. Opiskelijatitteliläkin tunsu heti olevansa osa porukkaa ja työyhteisön tärkeä jäsen.

”Minulta kysyttiin ihanasti, miten pärjään ja tarvitsenko apua. Ikinä ei tarvinnut jännittää, että uskallanko kysyä neuvoa. Jos vastaanotto olisi ollut toisenlainen, en tiedä, olisinko nyt tässä.”

Äitiyspolilla sujui hyvin, ja jo ennen harjoittelujakson päättymistä Äikää sai puolen vuoden osastonsihteerin sijaisuuden saman

sairaalan kirurgisella vuodeosastolla. Nykyisin hän kuuluu vakituiseen henkilöstöön.

Teatterista keskussairaalaan

Osastolla K2 hoidetaan vatsa-, virtsatie-, keuhko- ja verisuonikirurgisia potilaita sekä kilpirauhasen leikkauksesta toipuvia. Osastonsihteerinä Äikää vastaa muun muassa erilaisista ajanvarauksista ja potilaiden uloskirjauksista.

”Meitä sihteereitä on työvuorossa yhtä aikaa aina kaksi, yksi pitkän osastomme kummassakin päässä. Toinen meistä vastaa huoneista 1–14, ja toisella on sitten loput. Varsinkin sellaisina päivinä, kun potilaita kotiutuu 6 tai 7, tekemistä kyllä piisaa.”

Laura Äikään (vas.) tukena on sairaalan osastonsihteerien monikymmenpäinen verkosto.

”Pääsen osallistumaan potilaan hoitoon liittyviin tehtäviin. Nautin työni merkityksellisyydestä.”

Ennen ammatinvaihtoa Äikää työskenteli teatterisihteerinä 22 vuotta.

”Viime vuosikymmenen vaihteessa Imatran kaupungilta laitettiin muistaakseni 29 ihmistä pois, ja olin yksi heistä. Sain nopeasti uuden työpaikan, jossa ehdin olla kaksi vuotta, mutta jouduin lopulta irtisanomaan itseni, koska siellä oli tosi paha olla töissä.”

Äikää haki aktiivisesti töitä, kun huomasi ilmoituksen Merkonomista osastonsihteeriksi -opinnoista. Ammattiliiton jäsenenä opiskelujalta sai ansiosidonnaista työttömyyskorvausta, ja pian hän ilokseen huomasi tulleensa valituksi mukaan.

”Muiden auttaminen on aina ollut lähellä sydäntäni. Hain jo nuorena Lappeenrannan silloiseen sairaanhoito-oppilaitokseen, mutta en silloin päässyt sisään. Nyt pääsen osallistumaan potilaan hoitoon liittyviin tehtäviin ja nautin työni merkityksellisyydestä. Lämmittää tosi paljon, kun saa vaikka hymyn pelokkaan vanhuksen kasvoille.”

Oikea tieto talteen

Toisinaan osastolla vallitsee suoranainen kakofonia, kun puhelimet pirisevät, potilaat soittavat kelloa ja laitteet piippaavat. Äikää nauttii kuitenkin osaston vilskeestä ja siitä, että saa olla osana juuri tätä porukkaa. Aluksi kaikki kuulosti kuin vieraalta kieleltä, mutta nykyään hän osaa jo napata itselleen olennaiset asiat osastolla lentävästä tiedosta.

”On latinankielistä termistöä, tutkimuksia, verikokeita ja vaikka mitä. Edelleenkin tulee melkein päivittäin jotain uutta vastaan, mutta kysymällä kaikki ratkeaa. Jos ensimmäinen ei tiedä, niin sitten kysyn seuraavalta.”

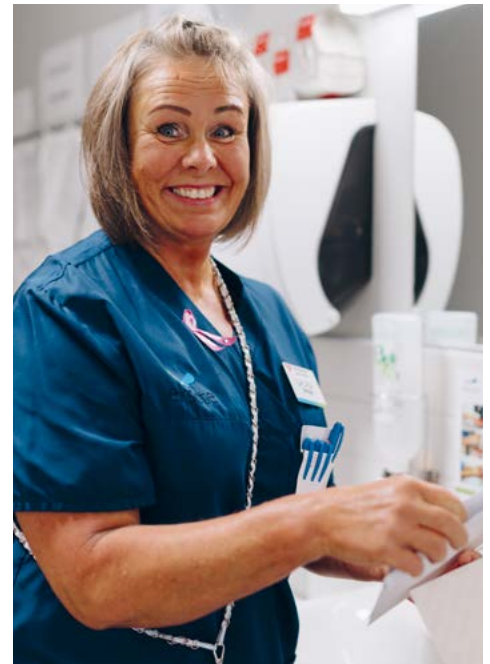
Äikään tukena on sairaalan osastonsihteerien monikymmenpäinen verkosto, joka viestittää tarvittaessa tiiviisti keskenään. Päivän tehtäväläistä saattaa tuntua pitkältä, mutta on palkitsevaa saada kaikki hoidettua. Myös uuden oppiminen on ollut motivoivaa.

Äikää tuntee olevansa juuri oikeiden tehtävien äärellä. Viime kesänä selkäleikkaus vei hänet kahden kuukauden sairauslomalle, mikä vain vahvisti tuntumaa siitä, että Etelä-Karjalan keskussairaala on hänen paikkansa.

”Kun sen jälkeen palasin töihin, tuli sellainen kirkas hetki, että minähän handlaan tämän homman. Olin jännittänyt, miten tauko vaikuttaisi, mutta palaset loksahelivat kohdilleen. Olen oppinut työni, ja tämä on juuri sitä mitä haluan tehdä.”

Työmahdollisuuksia alaa vaihtamalla

- **URAKONKARILLEKIN** uuden työpaikan löytäminen voi olla haastavaa. Tutki erilaiset koulutukset, ja ole utelias jopa ihan uudesta alasta.
- **MINKÄ** alan töitä omalla alueellasi olisi tarjolla? Puhutteleeko joku niistä?
- **OMAA** tilannetta ei kannata jäädä surkuttelemaan, vaan toimia aktiivisesti asioiden muuttamiseksi. Hae apua esimerkiksi TE-toimistosta ja usko itseesi. Asiat järjestyvät kyllä.
- **VAI OLISIKO** nyt aika opiskella vaikka aiempaan haaveammattiin, jos työelämä aikanaan vei eri polulle?

Laura Äikää on tyytyväinen uramuutukseensa.

Väärä työaikamuoto lisäsi viikkotyöaika

Tuhansien eurojen
sovintokorvaus

Mitä tapahtui?

JYTYN JÄSEN työskenteli kunnan kirjastopalveluissa. Suurin osa hänen työajastaan kului kirjastoautonkuljettajana, ja työsuhteessa sovellettiin yleistyöaikaa. Työhön sisältyi välimatkojen takia enimmäkseen kirjastoautolla ajamista, ja työntekijän vastuulla oli kirjastoauton ylläpito. Osan työajasta jäsen kuitenkin työskenteli viikoittain kirjastossa virkailijana.

Jäsen halusi selvittää paikallisneuvotteluissa, miksi hänen työssään sovelletaan työaika-
muotona yleistyöaikaa eikä toimistotyöaikaa. Neuvottelut päättyivät erimielisenä työnantajan katsoessa, ettei jäsenen työ ole perinteistä kirjastotyötä ja se tehdään osittain kirjastorakennuksen ulkopuolella.

Mitä KVTES sanoo?

KVTES:SSA ON lähtökohtaisesti kolme eri työaika-
muotoa: yleis-, toimisto- ja jaksotyöaika. Yleistyöaika on nimensä mukaisesti pääsääntöinen työaika-
muoto, jota sovelletaan, ellei työntekijä kuulu johonkin muuhun työaika-
muotoon.

Monen jytyläisen työaika-
muoto on kuitenkin toimistotyöaika. Toimistotyöaikaa sovelletaan pääasiallisesti toimistotyötä tekeviin. Tämän arvioimisessa ratkaisevaa ei ole se, miten suuri osuus työstä tehdään toimisto-olosuhteissa vaan työn luonne ja laatu. Erityisen huomionarvoista on, että toimistotyöaikaa koskevan soveltamisohjeen mukaan sitä sovelletaan kirjastohenkilöstöön.

Miten asia ratkaistiin?

JYTYN edunvalvontaosastolla tutkittiin paikallisneuvotteluihin johtanut tilanne. Työnantaja oli soveltanut väärin perustein jäsenen yleistyöaikaa, ja näin ollen jäsen oli tehnyt viikoittain kaksi tuntia liikaa töitä.

Jyty esitti KT:lle keskusneuvottelupyynnön. Keskusneuvotteluissa Jytyn kanta oli, että kirjastoautonkuljettajien tulisi olla toimistotyöajassa. Vain aivan erityislaatuissa tilanteissa yleistyö-

aika voisi tulla kyseeseen, mutta tässä tapauksessa jäsen oli tehnyt työpäiviä kirjastossakin. Jäsen kuului selvästi kirjastohenkilöstöön.

Mikä oli lopputulos?

KESKUSNEUVOTTELUISSA todettiin, että tapauksessa oli sovellettu väärää työaika-
muotoa. Koska jäsen oli tehnyt sen vuoksi ylimääräisiä työtunteja, työnantaja sitoutui maksamaan jäsenelle vajaan neljän vuoden ajalta tuhansien eurojen sovintokorvauksen.

Ari Kamppikoski
Jytyn työmarkkinajuristi

TYÖAIKAMUODOLLA on merkitystä, koska toimistotyöajan säännöllinen viikko-
työaika on lyhyempi kuin muissa työaika-
muodoissa.

Toimi näin

- 1 JOS TYÖSKENTELET** kirjastossa tai erityisesti kirjastoautonkuljettajana, tarkista sinuun sovellettava työaika-
muoto. Sen saat selville esimerkiksi työsopimuksesta tai esihenkilöltä kysymällä.
- 2 JOS SINUUN** ei sovelleta toimistotyöaikaa, ota yhteys Jytyn luottamusmieheen. Hän auttaa asian ratkaisemisessa.
- 3 JOS ASIAA** ei saada ratkaistuksi paikallisesti, työaika-
muotoa koskeva erimielisyys voi tulla Jytyn edunvalvontaosastolle hoidettavaksi.

**”Kirjastoauton-
kuljettajien tulisi olla
toimistotyöajassa.”**

Siirryn hyvinvointi- alueella uusiin tehtäviin. Pitääkö minun irtisanoutua ja tehdä uusi työsopimus?

Hyvinvointialue on yksi ja sama työnantaja. Kun siirrytään saman työnantajan palveluksessa uuteen tehtävään tai uuteen toimipisteeseen ei pidä missään tapauksessa irtisanoutua, sillä se tarkoittaa työsuhteen päättymistä irtisanomisajan jälkeen.

Hyvinvointialueen sisällä siirrytään työpisteestä tai tehtävästä toiseen sisäisenä siirtona. Uutta työsopimusta ei myöskään tarvitse tehdä. Se voidaan tehdä, mikäli siihen ei tule heikennyksiä.

Monella vanha työsopimus on tehty vuosia aiemmin, kun on aloitettu kunnan palveluksessa.

Jos siirrytään aivan toisiin tehtäviin, voidaan uudessa tehtävässä edellyttää koeaikaa. Niissä tilanteissa pitää varmistaa mahdollinen paluu entisiin tehtäviin, jos tulee koeaikapurku joko työnantajan päätöksellä tai työntekijä itse päättää koeaikapurusta. Oikeus palata entisiin tehtäviin on syytä varmistaa kirjallisella sopimuksella. Siten varmistetaan, että työsuhde jatkuu myös siinä tapauksessa, jos purku tapahtuu.

Hyvinvointialueilla on käynnissä muutosneuvotteluja, ja niiden myötä tehtäviä järjestetään uudelleen. Jos on epävarma omasta tilanteestaan, kannattaa kääntyä luottamusmiehen puoleen ja varmistaa, että kaikki menee oikein.

Työsuhde on työnantaja- kohtainen

TYÖSUHDE ON aina työnantajakohtainen. Siksi ei tarvitse irtisanoutua, vaikka vaihdetaan tehtävää ja työpistettä. Uudessa tehtävässä voidaan noudattaa koeaikaa, mikäli tehtävä poikkeaa merkittävästi vanhasta tehtävästä.

Arto Vallivaara
Jytyn työmarkkina-asiantuntija

Mitä kuuluu, Marika Elg?

Teksti Leena Filpus
Kuva Jukka Koskinen

Kouvolaalaiselle koulukuraattorille oikeudenmukainen työelämä on sydämen asia.

Kuka?

NIMI:

Marika Elg

AMMATTI:

Opiskeluhuollon kuraattori Kymenlaakson hyvinvointialueella

YHDISTYS:

Jyty Kouvola ry

ROOLI:

Hallituksen jäsen ja virkistystoiminnan aktiivi, Kymenlaakson hyvinvointialueen jytyläinen luottamusmies

Mitä tehtäväsi antaa sinulle?

"OLEN OLLUT lähes 20 vuotta Jyty-aktiivina, ensin nuorisovastaavana, sitten Jyty Kouvolan hallituksessa sekä virkistystoimikunnassa. Kymenlaakson hyvinvointialueen myötä minusta tuli myös luottamusmies. On palkitsevaa saada olla ihmisten äänenä ja korvina vaikuttamassa asioihin. Minusta on tärkeää, että työelämä olisi oikeudenmukaista ja työntekijöiden oikeuksista pidetään kiinni. Tämä on erinomaista arjen vastapainoa, mahdollisuus päästä hetkeksi irti kaikesta muusta."

Mikä innosti sinut mukaan?

"LIITYIN JYTYYN työkaverin houkuttelemana. Hän markkinoi hienosti, että

tehdään kaikkea kivaa ja kivaa on tosiaan ollut. Olen päässyt järjestämään niin paljon tapahtumia ja erilaisia matkoja, että olen vitsaillut voivani suorittaa matkailijavirkailijan näyttötutkinnon. Ehkä hienoin reissu oli Budapestiin seitsemisen vuotta sitten."

Mitä olet oppinut tehtävässäsi?

"EDUNVALVONTA on äärimmäisen tärkeää työelämän murroskohdissa, kuten hyvinvointialueiden myötä sekä ylipäätään yhteiskunnallisesti epävarmoina aikoina. Olen vasta menossa luottamusmieskoulutukseen, ja siinä työssä on paljon oppimista. Uskon saavani koulutuksesta työkaluja ja varmuutta jytyläisten tukemiseen."

ILMIANNA AKTIIVI! Kuka jytyläinen vaikuttaja ansaitsisi tulla muidenkin tietoon? Kerro vinkkisi: jytyliitto.fi/jyty-lehti

PUHEENJOHTAJALTA

Oppiminen kuuluu kaikille

HMINEN pystyy oppimaan koko ikänsä. Oppimista tapahtuu osin huomaamatta, osin tarkoituksella. Asiat, joista on kiinnostunut, tarttuvat päähän kuin itsestään kun taas niitä vähemmän kiinnostavia juttuja joutuu sinne enemmän takomaan.

Maaailma muuttuu niin kovaa vauhtia, että joskus aikanaan opittuja taitoja on pakko pitää yllä – muuten ne vanhentuvat auttamatta.

Peruskoulun jälkeen edessä on tiukka paikka, kun pitäisi tietää, mitä haluaa tehdä isona. Entä jos valitseekin väärin? Suomessa on ollut hyvä järjestelmä, jossa on tilaa myös henkilökohtaiselle kasvulle. Joskus into opiskeluun lisääntyy ikävuosien karttuessa, ja opintoja haluaakin jatkaa.

Aikuiskoulutustuki on ollut hieno ja mahdollistava elementti, jolla työelämässä jo olevat ovat voineet päivittää osaamistaan ja koulutustaan. Harmillisesti sitä ollaan nyt lakkauttamassa. Elinikäinen oppiminen ei saa jäädä vain hyvätuloisten etuoikeudeksi, vaan kaikilla pitää olla mahdollisuus kehittää osaamistaan.

Oppiminen paitsi auttaa meitä pysymään mukana muutoksessa ja työelämän kehityksessä, myös aikaansaa muutosta mahdollistamalla innovaatiot ja yhteiskunnan kehittymisen. Se on meidän kaikkien etu.

Jonna Voima Jyтын puheenjohtaja

KUVA ALEKSI POUTANEN

Kouluttaudu kursseilla

+ Henkilöstön edustajien koulutus

MONIPUOLISIA kursseja luottamusmiehillä ja työsuojelun luottamustehtävissä oleville sopimussektoreittain: kunnat ja hyvinvointialueet, yksityiset alat, AVAINTES ja kirkko.

+ Järjestökoulutus

KOULUTUKSIA yhdistysten aktiivitoimijoille, opiskelijamarkkinoinnista kiinnostuneille sekä nuorisovastaaville.

+ Ammatilliset opintopäivät

ERI ALOILLE suunnatut opintopäivät tarjoavat tuoretta tietoa, uusia näkökulmia ja rentoa yhdessäoloa. Opintopäivillä ylläpidetään ja kehitetään ammatissa vaadittavaa osaamista ja verkostoidutaan oman alan ihmisten kanssa.

+ Työhyvinvointikoulutus

KAIKILLE jäsenille suunnatut työhyvinvointipäivät tarjoavat luentoja ja aktiviteetteja oman työhyvinvoinnin ja jaksamisen ylläpitämiseen.

+ Webinaarit ja verkkokoulutukset

ERI AMMATTIALOILLE ja toimijoille suunnatut webinaarit ja verkkokoulutukset tarjoavat luentoja työelämästä

Hyödynnä laadukas ja monipuolinen koulutustarjontamme eri ammattialoista ja työelämästä, edunvalvonnasta ja yhdistystoiminnasta. Koulutukset ja tapahtumat ovat pääosin maksuttomia.

tueksi. Teamsin kautta järjestettäviin webinaareihin on kätevää osallistua etänä.

+ Uusien jäsenten koulutus

ENEMMÄN irti Jytystä -kurssi tarjoaa tietoa työelämätaidoista, työssä jaksamisesta ja työsuojelusta sekä tarjoamistamme eduista ja mahdollisuuksista. Kurssi on tarkoitettu kolmen vuoden sisällä Jytyyn liittyneille tai sellaisille, jotka eivät aiemmin ole olleet aktiivisesti mukana toiminnassamme.

+ Ammatillinen koulutus

TARJOAMME yhteistyössä Aktiivi-Instituutin ja Helsingin aikuisopiston kanssa alennuksella avoimen yliopiston opintojaksoja, joiden avulla voit täydentää osaamistasi ja parantaa asemaasi työmarkkinoilla. Lisäksi saat kauttamme alennusta Oppia.fi-portaalin koulutuksista.

+ Yhteistyökumppaneiden koulutus

AKTIIVI-INSTITUUTTI järjestää pääasiassa henkilöstön edustajien koulutuksia, kuten työmarkkinakonsultin ja työsuojelukonsultin koulutuksia. TJS Opintokeskuksesta saa puolestaan yhdistystoiminnan, työsuojelun, työhyvinvoinnin ja edunvalvonnan koulutuksia.

Hyödynnä jäsenetusi

Tule mukaan!

- **ILMOITTAUDU** asiointijärjestelmä Jässäriin. Jässäriin pääsee nettisivujen yläaidan Kirjautu asiointipalveluihin -kohdasta.
- **AMMATTIALA**webinaareihin ilmoittautetaan nettisivujen koulutus- ja tapahtumakalenterissa.
- **LUOTTAMUSMIES-** ja työsuojelukoulutus on palkallista sopimus-koulutusta. Tarkista laskutusosoite työnantajan talousosastolta.
- **OIKEUS** palkalliseen koulutukseen vaihtelee sopimusalan ja tehtävän perusteella.
- **USEIMMAT** yhdistykset maksavat ammatillisten opintopäivien ja muiden viikonloppukurssien kustannukset kokonaan tai osavastuulla. Lisätietoja koulutusvastaavilta.

Katso tulevat tapahtumat ja koulutukset kalenterista ja ilmoittaudu mukaan!
jytyliitto.fi > Ajankohtaista > Koulutus

Eveliina Reponen Jytyn järjestöjohtajaksi

FILOSOFIAN MAISTERI Eveliina Reponen on nimitetty Ammattiliitto Jytyn järjestöjohtajaksi. Hän aloittaa tehtävässä 27.11.2023.

Reponen siirtyy Jytyyn Palvelualojen ammattiliitto PAMista, jossa hän on työskennellyt eri tehtävissä, viimeisemmäksi yhteiskuntasuhteiden vastaavana.

Reponen johtaa Jytyn järjestöosastoa ja aluetoimintaa ja on liiton johtoryhmän jäsen. Hänellä on myös merkittävä rooli liiton yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä.

Jytyn pitkäaikainen järjestöjohtaja **Ari Sauros** jää eläkkeelle vuonna 2024.

Syyskokouskutsu

Jyty Pohjois-Pohjanmaa

JYTY POHJOIS-POHJANMAA RY:N
SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN SYYSKOKOUS,
HYBRIDI.
MAANANTAINA 27.11.2023 KLO 17
CAFE AITTA9, AITTATORI 9,
90100 OULU.

TARJOILUJEN vuoksi ilmoittaudu syyskokoukseen 17.11.2023 mennessä puh. 050 431 3672 / toimisto Marjo tai sähköpostitse jyty@pohjois-pohjanmaary.fi. Ilmoitathan myös mahdolliset ruoka-aineallergiat tai jos osallistut kokoukseen etänä. Tervetuloa!

Kerro yhdistyksestäsi lehdessä

Jyty-lehden jäsensivuilla julkaistaan pieniä juttuja yhdistystapahtumista tai esimerkiksi yhdistysten kokouskutsuja. Lähetä teksti ja mahdollinen kuva noin 1,5 kuukautta ennen lehden ilmestymistä osoitteeseen sanna.pyysalo@jytyliitto.fi. Toimituksella on oikeus lyhentää juttuja ja päättää niiden julkaisusta.

Osaamista toden teolla!

#lappiaonparastalappia

Ajoneuvoala | **Elintarvikeala** | Eläintenhoitoala
Hierojakoulutukset | Hius- ja kauneudenhoitoala
Johtamiskoulutukset | Kaivosala

Kalatalousala | Kone- ja tuotantotekniikka

Laboratorioala | Liiketoiminta-ala | Logistiikka-ala

Luontoala | **Maatalousala** | Matkailuala

Media- ja kuvataideala | **Metsäala** | **Musiikkiala**

Pintakäsittelyala | **Prosessiteollisuus**

Puhtaus- ja kiinteistöpalveluala | Puutarha-ala

Puuteollisuusala | Rakennusala

Ravintola- ja catering-ala | Sosiaali- ja terveysala

Suunnitteluala | Sähkö- ja automaatioala

Talotekniikka | **Tekstiili- ja muotiala**

Tieto- ja viestintätekniikka | **Turvallisuusala**

www.lappia.fi/koulutushaku

netKirje

Vaivattomin tapa postittaa kirjeitä!

Vaivaton, luotettava ja
kustannustehokas postituspalvelu.

Välitämme sähköisen aineistosi
paperisena kirjeenä asiakkaallesi.

Ota yhteyttä:
netkirje.fi

Olemme mukana HelsinkiMission joulukeräyksessä

YHÄ USEAMPI suomalainen kärsii yksinäisyydestä. Yksinäisten määrä on kolminkertaistunut viime vuosien aikana, ja avun tarve on suuri. Monelle yksinäiselle joulukuukauden synkintä aikaa. Ammattiliitto Jyty tukee HelsinkiMission joulukeräystä, jolla kerätään varoja yksinäisten tukemiseksi.

HelsinkiMissio on valtakunnallinen, poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton järjestö, joka auttaa yksinäisyydestä kärsiviä. Esimerkiksi HelsinkiMission Nuorten kriisipiste tarjoaa maksutta keskusteluapua tukea tarvitseville nuorille.

HelsinkiMission joulukeräyksellä kerätään varoja yksinäisten tukemiseksi.

Eirassa onnistut.

Suorita opinnot loppuun, aloita alusta tai kerta. Kaikki on mahdollista.

Eiran aikuislukiossa on laaja opintovalikoima ja monipuoliset suoritusmahdollisuudet.

Opiskele koko tutkinto tai yksittäisiä aineita, luokassa, verkossa tai omaan tahtiin.

Tutustu **eira.fi**

Eiran
aikuiskoulu
—
EIRA HIGH SCHOOL
FOR ADULTS

Uusi ura puutarha-alalta!

Olisiko ensi vuonna sinun aikasi laittaa kädet multaan?

HAMlissa voit opiskella puutarha-alan perustutkintoa kahdella eri osaamisalalla:

- viherala
- puutarhatuotanto

Voit opiskella joko monimuotoisesti tai oppisopimuksella.

Lue lisää opinnoista
www.hami.fi

Uusi
jäsenetu!

Osaaminen nousuun Oppia.fi-koulutuksilla

Ammattiliitto Jyty tarjoaa uutena etuna jäsenilleen osaamistalo Wakarun Oppia.fi-palvelun, josta löydät lukuisia koulutuksia jäsenalennuksella. Tutustu tarjontaan ja ilmoittaudu mukaan oppimaan uutta!

Saadaksesi alennuksen kirjaudu Oppia.fi-verkkokauppaan ja käytä Ammattiliitto Jytyn jäsenille tarkoitettua alennuskoodia: **JYTY**

- **150** koulutustoimittajan kursseja ja digitaalisia sisältöjä
- **ILMAISIA** webinaareja
- **TEEMOINA** esim. Office-työkalut, palvelujohtaminen, asiakaspalvelu ja viestintä, data ja tekoäly, projektinhallinta ja projektijohtaminen, pilvi-valmennukset sekä ketterät menetelmät
- **JYTYN** jäsenet pääsevät lähes kaikkiin maksullisiin koulutuksiin edullisin sopimushinnoin
- **JÄSENETUSI** on 10–50 %:n alennus normaalihinnasta

Sillä sinun työsi on tärkeä

LISÄTIETOJA:

jytyliitto.fi > Ajankohtaista > Koulutus
oppia.fi

Färdigheter som särskiljer oss från maskiner, gör oss också lyckligare.

Framtiden är ingenting som bara sker. Oftast kan vi påverka den själva också.

FENOMEN

“Det har visat sig vara en villfarelse att människor inte längre kommer att behövas”

I framtidens arbetsliv kommer innehållen i yrkena att förändras och bli mer tekniska. Det lönar sig ändå inte att vara rädd för förändringen.

Text Leena Filpus

ARBETSLIVET befinner sig i ett stort brytningsskede och gamla yrken försvinner i och med digitaliseringen. I farozonen befinner sig speciellt de som har ett utförande arbete, såsom sekreterare och anställda inom förvaltning.

Även om forskarna inte har ritat upp en så här dramatisk bild på arbetslivskartan, kan situationen te sig precis sådan i arbetstagarnas sinnevärld.

Emeritusprofessorn i sociologi från Tammerfors universitet, **Harri Melin** är lugnande.

”Förändringen är långsammare. Det är mer sannolikt att när gamla arbetstagare går i pension blir deras arbetsuppgifter omorganiserade. Men det är klart att innehållen i arbetet förändras redan nu.”

Genom tiderna har teknologiska innovationer fört med sig att arbetsplatser försvinner men samtidigt skapat nya och omformat olika yrkesinnehåll.

”Det har också visat sig vara en villfarelse att artificiell intelligens och automation leder till att människor inte längre kommer att behövas. Tekniken är en god assistent men människor behövs alltid bland annat för att upprätthålla och underhålla olika system. Robotik och teknologi kan inte någonsin ersätta människan, dvs en kontakt öga mot öga, emotionell intelligens och tröstande ord.”

Avgörande är förmågan att lära sig nytt

Hur lönar det sig då alltså att förbereda sig för den ofrånkomliga förändringen i arbetslivet? Åtminstone genom framförhållning enligt faktaförfattaren **Perttu Pölönen** som har forskat i framtidens megatrender. ”Kanske det inte lönar sig att vänta på ett krisläge utan försöka verka genom att uppdatera sin beredskap. Framtiden är ingenting som bara sker, oftast kan vi själva också påverka den.”

Såväl enligt Pölönen som Melin är de mest avgörande arbetslivsfärdigheterna förmågan att lära sig nytt och att hålla sina kunskaper ajour.

”Alla branscher och yrken blir mer tekniska. Betydelsen av ett livslångt lärande kommer

att öka enormt. Regeringens beslut att avskaffa vuxenutbildningsstödet är synnerligen kortsynt och dumt”, säger Melin.

Ytterst viktiga färdigheter är också kommunikationsfärdigheterna i arbetslivet. ”Det verkar som att i synnerhet de yngre generationerna behöver mer handledning i arbetslivsfärdigheter än de äldre. Interaktionen har visserligen ökat men den är mer indirekt än förr. Det är en helt annan sak att knäppa in ett meddelande på telefonen eller skicka e-post än att möta människor öga mot öga”, säger Melin.

”Ju djupare man går i teknologierna desto viktigare är alla sådana saker som man inte kan lära sig genom att googla: ögonkontakt, närvaro och omtanke. Jag påstår att de färdigheter som skiljer oss från maskiner också gör oss lyckliga”, säger Pölönen.

Påvisande av kompetens i stället för examen

Finland är ett examensinriktat land, men alltid behöver man inte någon examen för att öka sitt kunnande.

”Det är ingen skillnad hur man skaffar sig sin kompetens. I olika yrken borde det finnas olika slag av platser där man kan bättra på sitt kunnande”, säger Melin.

Men vem ska betala för utökandet av kunskaperna? Vilken är arbetsgivarnas andel, vilken är arbetstagarens eller statens?

”Denna ekvation har ännu inte lösts och det skapar friktion i utvecklingen av kompetens.”

Vad om man är rädd för att inte lära sig?

Den fortgående inläringen av nya färdigheter och programvarorna som ständigt ändras kan ge upphov till ångest.

Melin påminner om att det är naturligt att vara rädd. Det kräver arbete att lära sig nya saker.

”Vi är till naturen olika när det gäller att lära sig. Därför måste det finnas olika inlärningsstigar för att tillägna sig arbetslivsfärdigheter.”

Pölönen skulle hålla huvudet kallt ”De mest framstegsvänliga företagen förstår redan nu att en framåtblickande attityd och en iver för nya saker hos en arbetssökande utgör en topp-cv och är till och med viktigare än arbetserfarenhet. Det lönar sig att modigt och med öppet sinne utsätta sig för nya saker.”

+ En förlikningsersättning
på tusentals euro

ADOBE STOCK

Fel arbetstidsform ökade veckoarbetstiden

VAD HÄNDE?

Största delen av Jyty-medlems arbetstid gick ut på att vara bokbusschaufför, men en del av arbetstiden arbetade dock medlemmen som bibliotekarie i biblioteket.

Medlemmen ville utreda varför man i hans arbete tillämpar allmän arbetstid som arbetstidsform i stället för kontorsarbetstid.

VAD SÄGER AKTA?

Kontorsarbetstid tillämpas i huvudsak på dem som utför kontorsarbete. Speciellt betydelsefullt är att den enligt tillämpningsanvisningarna för kontorsarbetstid tillämpas på bibliotekspersonal.

HUR LÖSTES ÄRENDET?

Arbetsgivaren hade på felaktiga grunder tillämpat allmän arbetstid på medlemmen, och således hade medlemmen varje vecka utfört två timmar för mycket arbete.

Arbetsgivaren förband sig att betala medlemmen en förlikningsersättning på tusentals euro för knappt fyra års tid.

Ari Kamppikoski
Jytys arbetsmarknadsjurist

FRÅN ORDFÖRANDE

Inläringen tillhör alla

MÄNNISKAN kan lära sig under hela sin livstid. Sakerna som man är intresserad av fastnar i huvudet som av sig själv medan man blir tvungen att jobba mer med det som intresserar mindre.

Världen förändras i en så snabb takt att man ibland måste upprätthålla lärda färdigheter – annars föråldras de ohjälpligt.

Efter grundskolan står man inför en tuff plats när man borde veta vad man vill göra som stor. Tänk om man väljer fel? I Finland har funnits ett bra system, där det också finns rum för individuell tillväxt. Ibland ökar iveren att studera när åldern ökar och då vill man fortsätta studierna.

Vuxenutbildningsstödet har varit ett fint och möjliggörande element, genom vilket de som redan är i arbetslivet har kunnat uppdatera sitt kunnande. Tyvärr håller man på att avskaffa det. Livslång inläring får inte bli ett privilegium bara för de med hög inkomst, utan alla borde ha möjlighet att utveckla sitt kunnande.

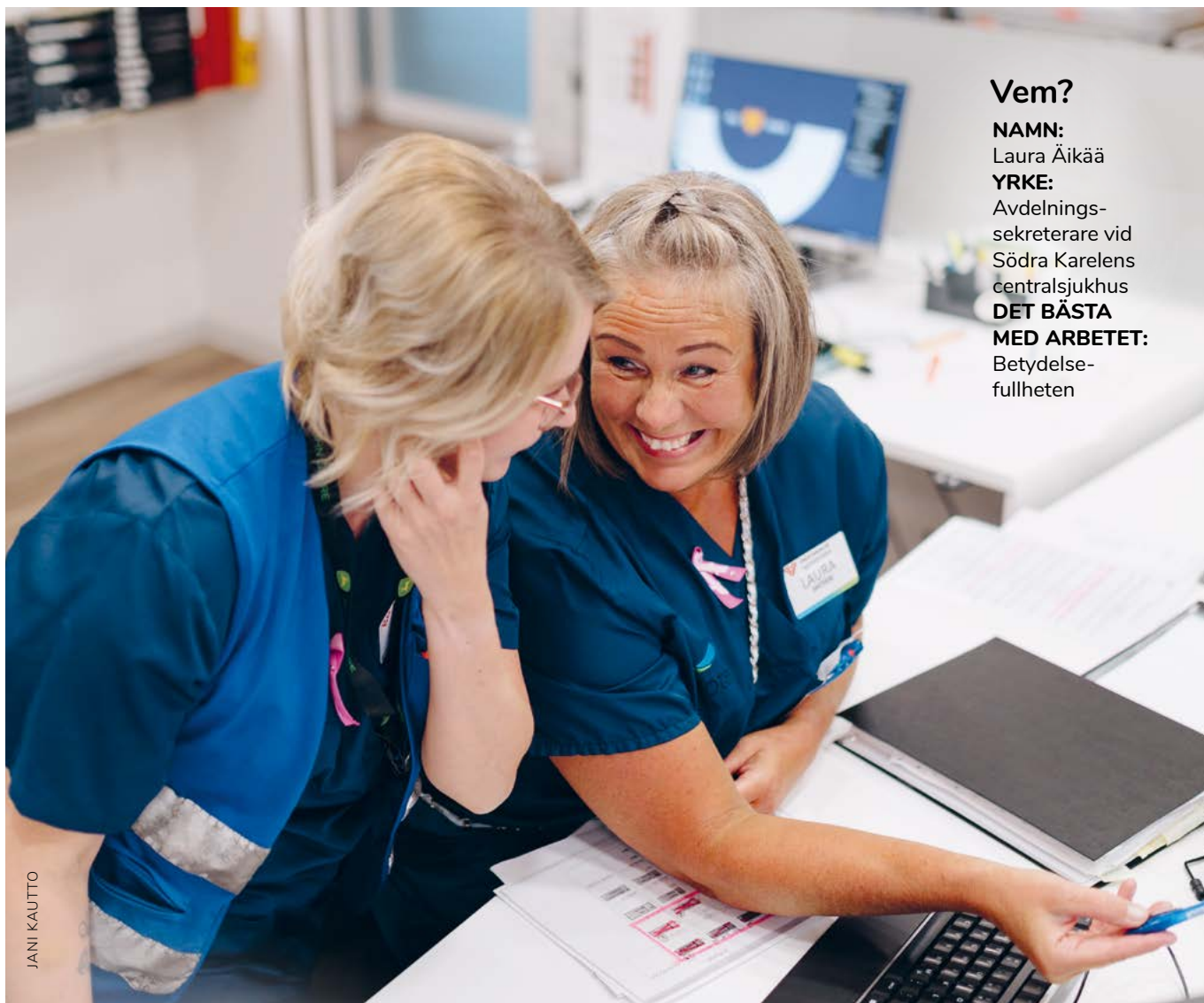
Inläringen hjälper oss inte bara att hänga med i förändringar och arbetslivets utveckling, utan medför förändring genom att möjliggöra innovationer och utveckling av samhället. Det är en fördel för oss alla.

Jonna Voima
Jytys ordförande

ALEKSI POUTANEN

Läs tidningen
på nätet
jyty-lehti.fi

JANI KAUTTO

Vem?

NAMN:

Laura Äikää

YRKE:

Avdelningssekreterare vid Södra Karelsens centralsjukhus

DET BÄSTA

MED ARBETET:

Betydelsefullheten

JYTY-MEDLEM YRKE

I en ny karriär

Laura Äikää, som studerat till ett nytt yrke som över 50-åring, uppmuntrar andra till mod. Äikää, som bytt från teatersekreterare till avdelningssekreterare vid en kirurgisk bäddavdelning njuter av sitt arbete med betydelsefulla uppgifter.

Text Saara Autere

SEPTEMBER 2022 återvände Imatrabon **Laura Äikää** till skolorbänken efter en paus på flera årtionden.

”Det var en ganska spännande känsla att ge sig i kast med Saimaan ammattiopisto Sampos yngre studerande. Teoristudier som hörde till kursen Från merkonom till avdelningssekreterare gick lätt, men när praktiken på moderskapspolikliniken vid Södra Karelsens centralsjukhus började hann jag fundera om det alls skulle bli till något. Ny inlärning är svår redan som ung, för att inte tala om när man är i den här åldern”, säger 55-åriga Äikää.

”Fortfarande stöter jag nästan varje dag på något nytt.”

Det varma mottagandet på mödrapolikliniken uppmuntrade dock utbildningen.

Redan innan praktikperiodens slut fick Äikää ett halvårsvikariat som avdelningssekreterare vid kirurgiska bäddavdelningen. Nuförtiden hör hon till den fast anställda personalen.

Från teatern till centralsjukhuset

På avdelning K2 sköts mag-, urinvägs-, lung- och blodkärlskirurgiska patienter. Äikää ansvarar för bland annat olika tidsreserveringar och utskrivning av patienter.

Före yrkesbytet arbetade Äikää som teatersekreterare i 22 år.

”Vid senaste decennieskifte fick så vitt jag minns 29 människor gå från Imatra stad, och jag var en av dem. Jag fick snabbt en ny arbetsplats, där jag hann vara i två år, men jag var tvungen att säga upp mig, för det var inte alls bra att vara där på arbete.”

Äikää sökte aktivt arbete när hon upptäckte en annons om studierna Från merkonom till avdelningssekreterare. Som fackförbundsmedlem fick hon för studietiden inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning.

”Jag sökte redan som ung till den dåvarande sjukvårdsläroanstalten i Villmanstrand, men kom inte in då. Nu får jag delta i uppgifter som hör till patientens vård.”

Att ta vara på rätt information

Äikää njuter dock av avdelningens vimmel.

”Fortfarande stöter jag nästan varje dag på något nytt.”

Som stöd för Äikää finns ett nätverk med tiotals personer för sjukhusets avdelningssekreterare. Det har också varit motiverande att lära sig nytt.

En ryggoperation förra sommaren ledde till en två månader lång sjukledighet, vilket bara förstärkte känslan av att Södra Karelen centralsjukhus är hennes plats.

”När jag efter det återvände till arbetet uppstod ett klart ögonblick att jag klarar av det här jobbet. Jag har lärt mig mitt arbete, och det här är precis det jag vill göra.”

OFTA FRÅGAT

Jag övergår till nya uppgifter inom välfärdsområdet. Måste jag säga upp mig och ingå ett nytt arbetsavtal?

VÄLFÄRDSOMRÅDET utgör en och samma arbetsgivare. När man övergår till en ny uppgift eller ett nytt verksamhetsställe som anställd hos samma arbetsgivare ska man i ingen händelse säga upp sig, eftersom det innebär att anställningsförhållandet upphör efter uppsägningstiden.

Inom välfärdsområdet övergår man från en arbetsplats eller en arbetsuppgift till en annan som intern förflyttning. Man behöver inte ingå ett nytt arbetsavtal. Man kan göra upp ett nytt avtal i det fall att villkoren inte försämrats.

För många har det gamla arbetsavtalet uppgjorts redan tidigare då man har inlett sin kommunala anställning. Om man övergår till andra uppgifter kan provotid krävas i den nya uppgiften. I sådana situationer måste man försäkra sig om att man kan återgå till de tidigare uppgifterna, om provotiden hävs på grund av beslut av arbetsgivaren eller arbetstagaren. Det är skäl att med ett skriftligt avtal säkerställa rätten att återgå till de tidigare uppgifterna.

Omställningsförhandlingar förs inom välfärdsområdena. Om du är osäker på din egen situation lönar det sig för dig att vända dig till din förtroendeman.

Arto Vallivaara
Jyrys arbetsmarknadsexpert

Ammattiliitto Jyty – Sillä sinun työsi on tärkeä

Olemme tukenasi ja turvanasi
työelämän eri vaiheissa.

Jyty on ammattiliitto, jonka jäsenet toimivat kunta-alalla, hyvinvointialueilla, yksityisellä sektorilla, järjestöissä ja seurakunnissa. Jäsenistön suurimpia ammattialoja ovat sihteeri-, hallinto-, asiantuntija- ja ict-tyo, nuoriso- ja järjestötyö, sosiaali- ja terveysala, kirjastoala sekä kasvatusta ja koulutus. Ammattiliitto Jyty on STTK:n jäsenliitto.

Miten toimia työpaikalla ongelmatilanteessa?

Keskustele asiasta ensin esihenkilösi kanssa ennen kuin otat yhteyttä Jytyn luottamusmieheen, aluetoimistoon tai työsuhdeneuvontaan.

1

Luottamusmies

Ota yhteys työpaikkasi luottamusmieheen, jonka yhteystiedot saat yhdistykseltäsi.

2

Aluetoimisto

Jos työpaikallasi ei ole luottamusmiestä, ota yhteys oman alueesi aluetoiminnan asiantuntijaan.

3

Työsuhdeneuvonta

Tarvittaessa liiton työsuhdeneuvonta palvelee sinua.

Miten toimia työttömyyden uhatessa?

1

Luottamusmies

Ota yhteys työpaikkasi jytyläiseen luottamusmieheen ja kysy häneltä neuvoja.

2

Työttömyyskassa

Ota yhteys työttömyyskassa Aariaan, jonka yhteystiedot löydät osoitteesta aariakassa.fi.

3

TE-palvelut

Ilmoittaudu työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon ensimmäisenä työttömyyspäivänä.

YHTEYSTIEDOT

KESKUSTOIMISTO
Ammattiliitto Jyty
Elimäenkatu 5,
00510 Helsinki
Vaihde
020 789 3799,
etunimi.sukunimi@
jytyliitto.fi

ALUETOIMISTOT
Helsinki
Turku
Kouvola
Kuopio
Tampere
Vaasa
Oulu
Rovaniemi

JÄSENPALVELUT
Jäsenrekisteri
020 789 3720,
jasenrekisteri@
jytyliitto.fi
Jäsenmaksut
020 789 3730,
jasenmaksut@
jytyliitto.fi

**TYÖSUHDE-
NEUVONTA**
020 789 3700,
tyosuhdeneuvonta
@jytyliitto.fi

**TYÖTTÖMYYS-
KASSA**
Työttömyyskassa
Aaria
Elimäenkatu 5,
00510 Helsinki
Asiakaspalvelu
020 7655 900,
asiakaspalvelu@
aariakassa.fi,
aariakassa.fi

YHDISTYKSET
Jytyn paikallisten,
valtakunnallisten ja
yhteistyöyhdistys-
ten yhteystiedot:
[jytyliitto.fi/yhteys-
tiedot/yhdistykset/](https://jytyliitto.fi/yhteystiedot/yhdistykset/)

Käsitlemme Jyty-lehdessä 1/2024 työn merkitystä ja arvostusta.

Miksi sinun työsi on tärkeää? Koetko, että työtäsi arvostetaan? Miten se näkyy käytännössä? Vastaa kyselyyn! Hyödynnämme vastauksia seuraavassa numerossa.

jytyliitto.fi/jyty-lehti

Anna palautetta
lehdessä ja osallistu
arvontaan
jytyliitto.fi/jyty-lehti

Palautetta
lehdessä
4/2023

”

Kiva, kun uusi lehti oli todella hyvin ajankohtaisissa asioissa kiinni.

”

Paksumpi paperi tuo näyttävyyttä, tanakkuutta ja lehteä on mukava selailla.

”

Juttuaiheena kiinnostaisi vammaiset ja osatyökykyiset työelämässä.

ILMAN HENKI- VAKUUTUSTA KUOLEMA KUITTAA VAIN UNIVELAT.

Raha ei tuo ketään takaisin. Silti siitä on suuri apu tilanteessa, jossa mikään ei ole helppoa. Huolehdi rakkaistasi vielä kuolemasi jälkeen hankkimalla pysyvästi edullinen henkivakuutus jäsenetuhintaan. Samalla teet takuuvarmen sijoituksen omaan mielenrauhaasi.

KUOLEMANTAITOVALMENTAJA
• HYÖDYNNÄ JÄSENETU •
SUOSITTELEE SELVÄÄ SÄÄSTÖÄ

[Kalevavakuutus.fi](https://www.kalevavakuutus.fi)

Kalevan asiamiehenä toimii If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliike. If hoitaa Kalevan myöntämien Primus-vakuutuksiin liittyvän asiakas- ja korvauspalvelun.